

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/38/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3516202965
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3516202965.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho, vo veci starostlivosti súdu o maloletého Q. B., nar. XX.XX.XXXX, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa matky P. B., trvale bytom W. 8, K. Q. nad B., zast. Mgr. Viliamom Parákom, advokátom so sídlom v Novom Meste nad Váhom, Komenského 2700/7, a otca E. B., trvale bytom Z. č. XXX, zast. JUDr. Máriou Cagalovou, advokátkou so sídlom v Novom Meste nad Váhom, Poľovnícka 10, za účasti starých rodičov A. F., bytom Q. XX, K. Q. nad B., B. F., bytom Q. XX, K. Q. nad B., o návrhu matky na zmenu zverenia, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 6. februára 2019, č.k. 8P/23/2016-225 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 14. februára 2019, č.k. 8P/23/2016- 231 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom, s výnimkou výroku VII. rozsudku o vylúčení návrhu starých rodičov na úpravu styku s maloletým Q. na samostatné konanie m e n í nasledovne :

I. Návrh matky mal. na zmenu zverenia sa z a m i e t a .

II. Znalcovi v odbore Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých a Poradenská psychológia, Mgr. Karolovi Zabákovi, s miestom výkonu činnosti Družstevná 391, Pata s a p r i z n á v a odmena a náhrada hotových výdavkov za vypracovanie znaleckého posudku č. 44/2017 takto:

- hodinová odmena znalca podľa ustanovenia § 3 a nasl. vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 491/2004 Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov (ďalej len Vyhlášky):

- hodinová odmena podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Vyhlášky za 32 hod. výkonu znaleckej činnosti:

- preštudovanie spisu (nie prvotné) 3 hodiny

- psychologické vyšetrenie 5 hodín

- psychodiagnostické testy a spracovanie výsledkov 6 hodín

- vypracovanie znaleckého posudku 14 hodín

13,28 Eur za jednu aj začatú hodinu, teda 28 hod. x 13,28 Eur 371,84 Eur

- preštudovanie spisu na pojednávanie 1 hodina

- účasť na pojednávaní 3 hodiny

13,28 Eur za jednu aj začatú hodinu, teda 4 hod. x 13,28 Eur 53,12 Eur

- paušálna odmena podľa ustanovenia § 6 Vyhlášky

- prevzatie a prvotné oboznámenie so spisom 1 hodina

19,92 Eur za jednu aj začatú hodinu, teda 1 hod. x 19,92 Eur 19,92 Eur

- náhrada hotových výdavkov znalca podľa ustanovenia § 3 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a § 14 a nasl. Vyhlášky

- písomné vyhotovenie úkonu 6 x 2,66 Eur 15,96 Eur

- čiernobiele vyhotovenie listu A4 26 x 0,10 Eur 9,- Eur

- cesta motorovým vozidlom na pojednávanie z Nitry do Nového mesta nad Váhom a späť dňa 06.02.2019 (t.j. 2 x 75 km):

- suma základnej náhrady: 150 x 0,183 Eur = 27,45 Eur	
- náhrada za spotrebované pohonné látky pri priemernej spotrebe 6 l na 100 km: 9 l x 1,210 Eur = 10,89 Eur vrátane DPH	
cestovné náhrady spolu	38,34 Eur
- náhrada za stratu času cestou na pojednávanie	
5 x 3,32 Eur	16,60 Eur

Znalecká odmena a náhrada hotových výdavkov spolu: 524,78 Eur

---

III. U p r a v u j e s a u č t á r e ň okresného súdu, aby po právoplatnosti tohto rozhodnutia poukázala znalcovi odmenu za znalecké dokazovanie vo výške 524,78 Eur na účet číslo SK07 6500 0000 0000 1042 7825 vedený v Poštovej banke, a.s., a to z rozpočtových prostriedkov okresného súdu.

IV. Štátu sa náhrad trov konania n e p r i z n á v a .

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zrušil náhradnú osobnú starostlivosť starých rodičov A. F., nar. XX.XX.XXXX a B. F., nar. XX.XX.XXXX, vo vzťahu k maloletému Q. B., nar. XX.XX.XXXX, o ktorej bolo rozhodnuté Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/71/2013-90, zo dňa 26.09.2013 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/126/2013-123, zo dňa 15.05.2014. Výrokom II. maloletého Q. B., nar. XX.XX.XXXX, zveril do osobnej starostlivosti matky, obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Výrokom III. otcovi uložil povinnosť prispievať výživným na maloletého Q. sumou 150,-Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. Výrokom IV. otcovi uložil povinnosť prispievať ďalšie výživné - úspory na maloletého Q. vo výške 150,-Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci na vkladnú knižku, resp. účet maloletého Q.. Súd uložil matke v lehote 7 dní od právoplatnosti rozsudku oznámiť otcovi číslo účtu, resp. vkladnej knižky, na ktorej má byť ďalšie výživné - úspory zo strany otca na maloletého poukazované. Výrokom V. nad výchovou maloletého Q. nariadil dohľad. Výrokom VI. uložil matke povinnosť spolupracovať s príslušným orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, najmä v mesačných lehotách predkladať lekárske správy o dodržiavaní liečebného režimu, resp. potvrdenia od ošetrojúceho psychiatra ohľadne jej zdravotného stavu. Výrokom VII. návrh starých rodičov A. F., nar. XX.XX. XXXX a B. F., nar. XX.XX.XXXX, na úpravu styku s maloletým Q. vylúčil na samostatné konanie. Výrokom VIII. týmto zmenil Rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/71/2013-90, zo dňa 26.09.2013 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/126/2013-123, zo dňa 15.05.2014. Výrokom IX. rozhodol o náhrade trov konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že matka podala na súd návrh na zmenu úpravy zverenia. Uviedla, že rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 9P/71/2013-90, zo dňa 26.09.2013 bol maloletý E. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. Maloletý býva v spoločnej domácnosti s ňou od 06.03.2016 spolu so starou matkou, dokáže o neho zabezpečiť starostlivosť. Otec sa vo veci samej nevyjadril. Stará matka uviedla, že sa bude snažiť matke veriť, že všetko dobre dopadne. Navrhla upraviť styk starých rodičov s maloletým. Starý otec uviedol, že má záujem sa s maloletým stretávať, navrhol upraviť stretnutia maloletého so starými rodičmi. Kolízny opatrovník uviedol, že súhlasí so zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky, navrhol určiť výživné zo strany otca na maloletého vo výške 150,- Eur mesačne k rukám matky a vo výške 150,- Eur na účet maloletého, ďalej navrhol, aby bol v konaní nad výchovou maloletého nariadený dohľad.

3. Súd vykonal dokazovanie a zistil skutkový stav. Maloletý Q. bol rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/71/2013-90, zo dňa 26.09.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/126/2013-123, zo dňa 15.05.2014, zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov A. F. a B. F., zo strany matky bolo určené výživné na maloletého vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa a zo strany otca bolo určené výživné na maloletého vo výške 100,- Eur mesačne, zároveň bol upravený styk otca s maloletým. V čase uvedeného rozhodnutia maloletý navštevoval 1. ročník základnej školy, matka bola nezamestnaná, poberala dávku v hmotnej núdzi vo výške 152,99 Eur, otec bol zamestnaný od 17.09.2013 s príjmom 450,- Eur brutto,

príčom podľa vyjadrenia otca by mal k tomuto príjmu dostávať príplatky za dochádzku, kvalitu a podobne. Rodičia nemohli zabezpečovať starostlivosť o maloletého. Maloletý toho času žije v spoločnej domácnosti so starou matkou a starým otcom, ktorí o maloletého zabezpečujú starostlivosť. Maloletý navštevuje 6. ročník základnej školy, má štandardné výdavky. Matka býva v spoločnej domácnosti so svojím manželom H. S. v jednoizbovom byte. Matka je na invalidnom dôchodku, poberá invalidný dôchodok vo výške 300,- Eur mesačne, nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Manžel matky je súkromný podnikateľ. Otec maloletého toho času pracuje v zahraničí, v Holandsku. V písomnom vyjadrení uviedol, že má náklady na dochádzku do zamestnania 320,- Eur mesačne, náklady na cestu domov zo zahraničia vo výške 276,- Eur, opravy a údržba motorového vozidla vo výške 1.500,- Eur ročne, dopláca si 5,- Eur denne za používanie kuchyne, upratovanie a pranie, náklady na stravu má 200,- Eur mesačne. Otec dosiahol za mesiac január 2018 príjem vo výške 1.993,67 Eur netto, za mesiac február 2018 vo výške 2.002,95 Eur, marec 2018 vo výške 2.075,- Eur, apríl 2018 vo výške 1.821,82 Eur, máj 2018 vo výške 1.580,30 Eur, jún 2018 vo výške 1.508,03 Eur, júl 2018 vo výške 1.577,- Eur, august 2018 vo výške 1.602,14 Eur, september 2018 vo výške 2.267,42 Eur, október 2018 vo výške 2.495,- Eur, november 2018 vo výške 2.683,08 Eur a december 2.370,16 Eur. Priemerný mesačný príjem otca za rok 2018 je tak vo výške 1.998,- Eur. Otec nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. V predmetnej veci bolo uznesením zo dňa 15.07.2016 nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí. Znalec vo veci podal znalecký posudok č. 44/2017 zo dňa 04.10.2017. V záveroch znaleckého posudku sa konštatuje, že matka maloletého trpí duševnou poruchou - poranoidnou schizofréniou, s trvalými charakterovými zmenami s obrazom poruchy osobnosti, je pre ňu typické paranoidné a vzťahovačné posudzovanie sveta. Matka popiera svoje ochorenie, nespolupracuje pri liečbe s lekármi a svojou rodinou, čo znižuje jej predpoklad postarať sa o maloletého v prípade opätovného prepuknutia duševnej poruchy. V závere znaleckého posudku sa ďalej uvádza, že matka maloletého nemôže sama pre uvedené dôvody kontinuálne zabezpečovať starostlivosť, nakoľko nedokáže riadne spolupracovať pri výchove dieťaťa s ďalšími osobami, ako je ambulantný psychiater, starí rodičia, manžel.

4. V priebehu konania, došlo k zmene skutkového stavu v predmetnej veci s poukazom na to, že matka maloletého lekárskou správou predloženou na pojednávaní dňa 23.01.2018 preukázala, že od 08.11.2017 navštevuje lekára, nastúpila ambulantnú liečbu v psychiatrickej ambulancii. Podľa tvrdení matky je schopná riadne zabezpečiť starostlivosť o maloletého, prostredníctvom právneho zástupcu navrhla doplnenie dokazovania vyhotovením doplnenia znaleckého posudku. Z uvedeného dôvodu bolo uznesením č.k. 8P/23/2016-52 zo dňa 24.01.2018 nariadené doplnenie uznesenia č.k. 8P/23/2016-52, zo dňa 15.07.2016 o ďalšie úlohy znalca. Z dodatku č. 1 k znaleckému posudku č. 44/2017 zo dňa 08.11.2016 vyplynulo, že psychický stav maloletého Q. je po intelektuálnej, emocionálnej i sociálnej stránke v norme, primerane sa adaptuje v škole i domácom prostredí, rozvíja si osobnostné kompetencie, záujmy a sociálne vzťahy, rešpektuje authority v škole i doma. Nemá žiadne závažné psychické vývinové poruchy, emočne je však uzavretý pred okolím. V porovnaní s predchádzajúcim vyšetrením pre znalecký posudok nebola zistená žiadna významná zmena psychiky okrem mierneho posunu k väčšej zrelosti. V doplnení znaleckého posudku sa ďalej uvádza, že matka trpí duševnou poruchou - paranoidnou schizofréniou, čo je v súčasných podmienkach medicíny procesuálne psychotické ochorenie, ktoré si vyžaduje celoživotnú, prevažne medikamentóznou liečbu a dohľad nad stavom. Uvedené ochorenie zasahuje mentálny, emocionálny i sociálny rozmer osobnosti, vo floridnej fáze sú to poruchy vnímania a myslenia, ktoré narúšajú reálne porozumenie svetu a vyskytujú sa následne poruchy správania s konfliktami v okolí. Okrem toho prichádza pri ochorení k zmenám formátu osobnosti a zúženiu jeho prežívania. Matka je od poslednej hospitalizácie v ambulantnej liečbe, pravidelne dodržiava kontakt so psychiatrom a užíva lieky, má kontakt s realitou, adaptuje sa bez zvláštností, v správaní je bez konfliktov s okolím. U pacientky nebol zistený psychotický stav, ochorenie je v remisii takmer rok. Pacientka je k liečbe motivovaná záujmom o maloletého. Napriek jej zmeny postojov k liečbe zostáva jej postoj k prítomnosti ochorenia nekritický. V porovnaní s predchádzajúcim znaleckým vyšetrením nebola zistená zásadná zmena vo vzťahu syna k matke. Vzťah medzi synom a matkou je autentický, emočne dostatočne sytený a umožňujúci výchovný vplyv na rozvoj dieťaťa. U matky maloletého neboli zistené v sledovanom období psychotické dekompenzácie stavu. Psychická porucha u matky je celoživotné ochorenie, ktoré si vyžaduje disciplinovanú spoluprácu pri liečbe. Počas uvedeného obdobia bola spolupráca pri odovzdávaní syna so starými rodičmi nekonfliktná, maloletý plynulo prechádzal z domácnosti starých rodičov do matkinej. Matej i jeho matka dodržiavali dohody ohľadom príchodov. Komunikácia medzi matkou a starými rodičmi je však chudobná. Matka sa o syna starala, pripravovala ho do školy a trávila s ním voľnočasové aktivity. Matka maloletého je v súčasnosti

schopná zabezpečovať starostlivosť o maloletého, jej ochorenie ako i povahové vlastnosti si vyžadujú dohľad pri výchove, nakoľko jej nekritickosť k ochoreniu môže viesť k nespolupráci so psychiatrom a následne k návratu psychotických príznakov poruchy a vážnym poruchám adaptácie, čo môže znemožniť úspešnú starostlivosť o dieťa. V znaleckom posudku sa ďalej uvádza, že znalec nedokáže predikovať trvanie kompenzovaného zdravotného stavu pri procesuálnom duševnom ochorení matky dieťaťa, k dekompenzácii paranoidnej schizofrénie môže prísť i pri pravidelnom užívaní liekov a takisto v bezzáťažovom životnom štýle. Paranoidná schizofrénia je typická okrem iného prejavmi úplnej nedôvery k okoliu, často v nepriateľských postojoch, nerešpektovaní pravidiel a v narušení kontaktu s realitou v porovnaní s jej okolím, t.j. pri zhoršení stavu nie je matka schopná správne vyhodnotiť situáciu a riadne zabezpečiť starostlivosť o syna, resp. umožniť blízkym osobám prevzatie starostlivosti na čas jej zhoršenia ochorenia, je preto nutné, aby dohľad na výchovu syna v čase prípadnej dekompenzácie ochorenia prevzala iná zodpovedná osoba, pravdepodobne nevlastný otec dieťaťa, resp. jeho stará matka. Znalec Mgr. Karol Zabák vo výpovedi uviedol, že pri znaleckom dokazovaní vychádzal zo psychologického vyšetrenia matky i dieťaťa a nie sú mu známe žiadne okolnosti, ktoré by zmenili znalecké závery. Ďalej uviedol, že matka neakceptuje, že má duševné ochorenie, ona si toho nie je vedomá, v danom prípade sa matka vplyvom okolností a zrejme aj vplyvom tlaku okolia podriaďuje liečbe, komunikuje reálne, rešpektuje rodičov, v ktorých starostlivosti je maloletý. Ide o procesuálne ochorenie a v prípade, ak by matka prestala užívať lieky, tak sa toto nemusí prejavíť hneď ale postupne po 2-3 mesiacoch. Môžu byť zmeny vo vnímaní, napr. hlasové, môže ísť o bludné presvedčenia. V prípade, ak by iný človek bol s takýmto človekom izolovaný od okolia, tento by bol indukovaný uvedenou chorobou, preberal by bludy, presvedčenia a s týmito by sa stotožnil. Matka v súčasnosti pri dodržiavaní ambulantnej liečby a užívaní psychofarmák je nepychotická, dokáže primerane vnímať realitu, má dostatočné schopnosti ohľadom starostlivosti a výchovy dieťaťa, jej duševné ochorenie však vyžaduje pravidelný dohľad, minimálne čo sa týka vedenia domácnosti a jej kontaktu so školou a s pediatrom, lekárom maloletého. Pri tomto ochorení sa nedokáže predikovať prípadná dekompenzáciu stavu, napriek užívaniu liekov, preto je potrebné, aby tam bol dohľad trvalý, pretože pri nespolupráci s liečbou a neužívaní liekov je pravdepodobnosť dekompenzácie vysoká, čo môže výrazne narušiť jej schopnosť vnímať realitu, môže narušiť jej celkovú sociabilitu a takisto aj jej prípadné výchovné vplyvy na dieťa. Pri tomto ochorení vo všeobecnosti je pacientom tendencia nepokračovať v liečbe. Dohľad sociálnej kurately by mal byť taký, že by mala mesačne zisťovať, či sa matka zúčastňuje kontrol u lekára, dopytovať sa u manžela, či matka užíva lieky, zisťovať u pediatra, v škole, spôsob jej komunikácie, zisťovať čistotu domácnosti a podobne. Znalec ďalej uviedol, že maloletý nešpecificky pozitívne hodnotí vzťah k matke ako aj k manželovi. Vzhľadom na negatívne skúsenosti, ktoré zažil, chce matku ochrániť, chcel by byť s mamou, túto si idealizuje. Vzhľadom na to, že s ňou dlhodobo nežije, nedokáže diferencovane popísať vzťah k mame, vzťah sa rozvíja počas víkendových návštev, pokiaľ ide o manžela matky toho času majú kamarátsky vzťah. Svedok MUDr. Andrej Kostár, ošetrojúci lekár, psychiater, uviedol, že matku pozná od 8.11.2017, kedy prvýkrát prišla za ním, že je po liečení v nemocnici, prišla na kontrolu a predpis liekov. Od toho času pravidelne navštevuje ambulanciu približne v mesačných intervaloch. Matka je liečená na Paranoidnú schizofréniu, on počas jej návštev v ambulancii nespozoroval typické príznaky tohto ochorenia ako sú sluchové halucinácie, poruchy myslenia, narušený kontakt s realitou, mal za to, že lieky užíva. Preštudoval si jej predchádzajúcu zdravotnú dokumentáciu, z ktorej vyplynuli opakované obdobia dekompenzácie, pokiaľ by neužívala lieky, pri danom priebehu ochorenia by sa jej stav s pravdepodobnosťou rovnajúcou sa istote zhoršil. Pri kontrolách v ambulancii sa správa podľa bežných konvencií, slušne, rozpráva o synovi. Stav matky je kompenzovaný v tom zmysle, že nepozoroval príznaky ochorenia, ktoré už uvádzal, ide o chronickú psychickú poruchu, ktorá vo väčšine prípadov vyžaduje dlhodobé, celoživotné liečenie, užívanie liekov - psychofarmaká. Pokiaľ pacient dodržiava liečebný režim v zmysle psychohygieny, nepije alkohol, nefajčí, môže byť dlhodobo stabilizovaný, sú však i takí pacienti, že napriek tomu pri záťaži dôjde ku zhoršeniu stavu, prípadne hospitalizácii. V prípade, ak je stav matky stabilizovaný, ak sa dodržiava liečba, ak je podpora rodiny, v manželovi, táto diagnóza nie je dôvodom, aby sa pacient nemohol starať o mal. dieťa. Poukázal, že stav matky je za posledných 14 mesiacov stabilizovaný. Svedok ďalej uviedol, že je veľmi dôležité, aký vzťah má k matke maloletý Q. a či on chce byť s ňou, ak je tento vzťah dobrý, tak je to pre matku pozitívna motivácia, že sa môže starať o dieťa. Svedok ďalej uviedol, že matka chodí na ambulantné kontroly približne každé 4 týždne, čo je bežný čas pri tejto diagnóze, pokiaľ by do budúcnosti bol zdravotný stav matky stabilizovaný, kontroly by boli stále mesačné, pokiaľ bude zdravotný stav stabilizovaný, mesačné kontroly sú dostatočné, je však potrebná spolupráca rodiny, pričom pri zhoršení zdravotného stavu je potrebné kontaktovať lekára. Matka užíva dávky liekov, ktoré nie sú také vysoké, aby ju utlmovali počas dňa, aby bola ospalá, dávky sú skôr na spodnej hranici ako sa bežne užívajú. Pokiaľ ide o mechanizmus

kontroly vo vzťahu k matke a starostlivosti o dieťa, je najdôležitejšia spolupráca rodiny, pri vysadení liekov je možné zhoršenie stavu už 3. až 4. deň a je nutná hospitalizácia, pokiaľ príbuzný informuje jeho ako lekára o zhoršení stavu, toto sa môže ďalej riešiť. V súčasnosti je náhľad matky na ochorenie dostačujúci v tom zmysle, že si uvedomuje že je chorá, že musí užívať lieky a pravidelne chodiť na kontroly, keď je stav dekompenzovaný tak pacientom takýto náhľad chýba. Svedok H. S., manžel matky, vo výpovedi uviedol, že súhlasí, aby bol maloletý zverený matke, matka vie vychovávať svoje dieťa, je starostlivá, vie všetko zabezpečiť. Matka robí všetky domáce práce, zabezpečuje úhrady platieb, varí. Svedok ďalej uviedol, že on vie, aké lieky manželka berie, akým ochorením trpí, v prípade, ak by matka prestala brať lieky, upovedomil by o tom MUDr. Kostára, kde matka chodí na pravidelné mesačné kontroly. S maloletým má 100 % vzťah. Svedok uviedol, že nepožíva alkoholické nápoje v zvýšenej miere. Maloletý v konaní uviedol, že navštevuje 6. ročník základnej školy, nemá rád angličtinu a slovenčinu, má rád matematiku. Doma sa hráva na počítači, je v kontakte aj s ďalšími kamarátmi. Pokiaľ by chcel ísť za maminou môže, nikto mu nebráni, on to tak cíti, že chce ísť za maminou, ale nevie prečo. S maminou a s jej manželom sa hráva, s maminou sa celý deň učil trinásť slohovú básničku. Pokiaľ by mal najväčšie želanie, chcel by ísť bývať k mamine, mamina vie dobre variť a lepšie sa s ňou učí do školy. Zo správy bývalých zamestnávateľov matky (Roen Est, s.r.o., Nové mesto nad Váhom, Hella Slovakia Front-Lighting, s.r.o., Kočovce, Luto Automotive s.r.o., Kočovce) vyplýva, že nie je možné hodnotiť správanie matky na pracovisku vzhľadom na krátky čas, ktorý bola v zamestnaní, resp. vzhľadom na to, že zamestnávateľ nebol v osobnom kontakte s matkou. Zo správy bývalého zamestnávateľa H. S. - Roen Est, s.r.o., Nové mesto nad Váhom, vyplýva, že pracovný pomer bol skončený v skúšobnej dobe zo strany zamestnávateľa, H. S. sa správal v zamestnaní slušne, k požívaniu alkoholických nápojov sa nevedeli vyjadriť. Zo správy ošetrojúceho obvodného lekára H. S. vyplynulo, že jeho zdravotný stav je bez klinických prejavov somatického a psychického ochorenia, v zdravotnej dokumentácii nie sú záznamy o liečbe požívania návykových látok, ani záznamy o liečbe psychiatrom. V správe zo šetrenia pomerov zo dňa 07.12.2018 sa uvádza, že podľa vyjadrení starých rodičov sa maloletý stretával s matkou podľa ich dohody, neskôr sa začali objavovať problémy, nakoľko sa od matky vracal večer okolo 19:00 hodiny, nebol pripravený na vyučovanie na ďalší deň, musel sa učiť večer, keď už bol unavený. Dňa 15.08.2018 mal. Q. prespal v domácnosti matky, odvtedy tam už odmieta spať, zabudol si u matky svoju obľúbenú hračku - podušku (plyšového psa), bez ktorej zvyčajne nezaspí, ale odmietol si ju ísť k matke zobrať, bol ochotný si ju ísť zobrať iba v sprievode starej matky. Od augusta 2018 mal. Q. nemá záujem s matkou tráviť dlhší čas, keď matka zazvoní na zvonček pri vchode, mal. Q. ani nechce za ňou ísť, ide sa s ňou aspoň pozdraviť až na naliehanie starých rodičov. Naposledy sa s matkou stretol 19.11.2018 na svoje narodeniny, stretli sa len pred vchodom a potom 25.11.2018, kedy boli spoločne na pizzu. Dňa 04.12.2018 bolo vykonané šetrenie pomerov v domácnosti P. B. a jej manžela H. S. na adrese W. 8, K. Q. nad B.. V úvode šetrenia H. S. uviedol, že jeho manželka nie je doma, je v práci, pracuje vo firma Hella Rakoluby, pričom bolo zjavné, že je pod vplyvom alkoholu, nakoľko neudržal pri rozhovore rovnováhu, musel sa opierať o záručne vchodových dverí, veľmi zle artikuloval, keď požiadali, aby im ukázal, kde by v byte mal. Q. spával a pripravoval sa na vyučovanie, H. S. zatvoril vchodové dvere, po chvíli sa vrátil, vpustil ich do bytu, kde sa nachádzala matka. Na otázku, prečo sa zatajila, odpovedala, že zle pochopili, čo jej manžel povedal, ona ešte len pôjde do práce, pracovnú zmluvu odmietla ukázať s odôvodnením, že by ju musela hľadať, nevie totiž, kde ju má, nevedela uviesť, odkedy pracuje vo firme Hella Rakoluby. V správe sa uvádza, že matka je vo vysokom štádiu tehotenstva. H. S. sa počas šetrenia v domácnosti správal voči pracovníkom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny agresívne, vulgárne nadával. Matka uviedla, že jej manžel nebýva často takto pod vplyvom alkoholu, že iba dnes oslavovali s kamarátmi. Obaja manželia uvádzali, že chcú, aby mal. Q. žil s nimi v spoločnej domácnosti, po zverení mal. Q. do starostlivosti matky plánujú postaviť nový rodinný dom. Matka uviedla, že sa s mal. Q. pravidelne stretáva, naposledy u nej strávil celý víkend od piatka do nedele od 30.11. do 02.12.2018, iba prespávať chodil k starým rodičom. Počas víkendu sa údajne spolu učili básničku, boli na pizzu. Ďalej matka uviedla, že v deň Q. narodenín XX.XX.XXXX bola preňho u starých rodičov, nechcel s ňou ísť von, tak mu len pred vchodom odovzdala darček - lietadlo; 60,- Eur a sladkosti. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení uviedol, že sa následne opakovanne nepodarilo prešetriť pomery na strane matky z dôvodu, že opakovanne nikto neotváral pri pokuse o návštevu domácnosti matky. Z lekárskej správy zo dňa 04.12.2018, predloženej matkou, vyplýva, že u matky sa toho času nezobrazuje gravidita.

5. Z vykonaného dokazovania v začiatku konania vyplývalo, že návrh matky na zverenia maloletého Q. do jej osobnej starostlivosti nie je dôvodný, v tomto smere boli i závery znaleckého posudku č. 44/2017 zo dňa 04.10.2017 s tým, že matka maloletého nemôže sama kontinuálne zabezpečovať starostlivosť, pretože trpí duševnou poruchou - poranoidnou schizofréniou, s trvalými charakterovými

zmenami s obrazom poruchy osobnosti a popiera svoje ochorenia, nespolupracuje pri liečbe s lekármi a svojou rodinou. V priebehu konania matka maloletého od 08.11.2017 začala navštevovať lekára, nastúpila ambulantnú liečbu v psychiatrickej ambulancii, čo preukázala lekárskou správou predloženou na pojednávaní dňa 23.01.2018. Z uvedeného dôvodu bolo uznesením č.k. 8P/23/2016-52 zo dňa 24.01.2018 nariadené doplnenie uznesenia č.k. 8P/23/2016-52, zo dňa 15.07.2016 o ďalšie úlohy znalca. Z doplnenia znaleckého posudku, ako i z výpovede znalca mal súd za preukázané, že matka je od poslednej hospitalizácie v ambulantnej liečbe, pravidelne dodržiava kontakt so psychiatrom a užíva lieky, má kontakt s realitou, ochorenie matky je v remisii takmer rok, neboli zistené psychotické dekompenzácie. Matka pri dodržiavaní ambulantnej liečby a užívaní psychofarmák dokáže primerane vnímať realitu, má dostatočné schopnosti ohľadom starostlivosti a výchovy dieťaťa. Je však potrebné poukázať na to, že zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že matka trpí Paranoidnou schizofréniou, pre toto ochorenie sú typické okrem iného i prejavy úplnej nedôvery k okoliu, nepriateľské postoje, nerešpektovanie pravidiel a narušenie kontaktu s realitou. Pri tomto ochorení vo všeobecnosti je tendencia nepokračovať v liečbe, matka neakceptuje, že má duševné ochorenie, ona si toho nie je vedomá, v danom prípade sa matka vplyvom okolností a zrejme aj vplyvom tlaku okolia podriaďuje liečbe. Pri zhoršení stavu nie je matka schopná správne vyhodnotiť situáciu a riadne zabezpečiť starostlivosť o syna, resp. umožniť blízkym osobám prevziať starostlivosť na čas jej zhoršenia ochorenia. Z uvedeného dôvodu duševné ochorenie matky vyžaduje pravidelný dohľad a spoluprácu s rodinou, pričom ochorenie matky je celoživotné, vyžaduje disciplinovanú spoluprácu pri liečbe. Výpoveďou svedka MUDr. Andreja Kostára, ošetrojúceho psychiatra matky, mal súd za preukázané, že matka od 8.11.2017, pravidelne navštevuje ambulanciu v mesačných intervaloch z dôvodu ochorenia - Paranoidnej schizofrénie, stav matky je kompenzovaný, nepozoroval príznaky ochorenia, stav matky je za posledných 14 mesiacov stabilizovaný, za takéhoto stavu sú mesačné kontroly dostatočné, avšak i svedok zdôraznil spoluprácu rodiny s odôvodnením, že pri zhoršení zdravotného stavu je potrebné kontaktovať lekára. Výpoveďou svedka mal súd za preukázané, že matka si toho času uvedomuje ochorenie, uvedomuje si, že je chorá, že musí užívať lieky a pravidelne chodiť na kontroly, pričom užíva také dávky liekov, ktoré nie sú také vysoké, aby ju počas dňa utlmovali a znemožňovali jej starostlivosť o maloletého. Pozitívnou motiváciou pre matku je skutočnosť, že sa môže starať o maloletého. Za takto zisteného skutkového stavu mal súd za to, že sú dané dôvody na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov vo vzťahu k mal. Q., o ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/71/2013-90, zo dňa 26.09.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/126/2013-123, zo dňa 15.05.2014, podľa § 47 ods. 1, písm. e/ Zákona o rodine. Dôvod, pre ktorý bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, teda skutočnosť, že tak matka, ako aj otec v uvedenom čase nemohli zabezpečiť starostlivosť o maloletého, zanikol. Z vyššie uvedených dôvodov súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť starých rodičov a maloletého Q. zveril do osobnej starostlivosti matky. Súd pritom poukázal na to, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, preto bolo potrebné rozhodnúť o zverení maloletého do starostlivosti jedného z rodičov podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine. Matka má toho času zabezpečené podmienky pre starostlivosť o maloletého. V neposlednom rade je potrebné prihliadnuť na názor maloletého, ktorý opakovane tak pred znalcom, kolíznym opatrovníkom, ako i vo výpovedi v konaní pred súdom prejavil vôľu vyrastať v spoločnej domácnosti s matkou. Prevzatie maloletého matkou z domácnosti starých rodičov je však potrebné realizovať ohľaduplne, podľa konkrétnej situácie, keď je potrebné zohľadniť i tú skutočnosť, že v poslednom období sa maloletý s matkou nestretával pravidelne a trávil spolu menej času. Zo strany otca súd určil výživné na mal. Q. vo výške 150,- Eur mesačne k rukám matky a v sume 150,- Eur mesačne ako úspory pre maloletého Q., pričom túto sumu bude otec zasielať na účet maloletého (63 ods. 3 Zákona o rodine). Pri určení výšky výživného súd vychádzal z odôvodnených potrieb maloletého, ktorý navštevuje 6. ročník základnej školy. Maloletý má štandardné výdavky, spojené so stravovaním, ošatením, kozmetikou, prípadne liekov, hradením pomôcok do školy a platením voľnočasových aktivít. Zvýšené výdavky na strane maloletého neboli zistené. Súd pri určení výživného ďalej prihliadol na príjem matky, ktorý tvorí iba invalidný dôchodok v sume cca 300,- Eur mesačne. Pri určení výživného súd ďalej vychádzal z príjmu otca, ktorý za rok 2018 predstavoval priemerne sumu 1.998,- Eur mesačne, ktorý pracuje v zahraničí, pričom prihliadol i na náklady otca, tak ako sú vyššie uvedené. I po zohľadnení uvedených výdavkov otca, je príjem otca dostatočný, tak aby mohol prispievať na výživu maloletého Q. súdom určené výživné. Treba zdôrazniť, že vo výdavkoch na maloletého nie je započítaná len strava, ošatenie, výdavky na kozmetiku, či lieky, školské potreby, ale je potrebné zohľadniť, že matka bude maloletému zabezpečovať i bývanie. V čase od vyhlásenia rozsudku v predmetnej veci po písomné vyhotovenie rozsudku matka oznámila súdu číslo účtu, na zriadenie ktorého bola zaviazaná, na ktorý má otec povinnosť prispievať sumu 150,- Eur mesačne ako ďalšie výživné - úspory. Ide o účet v Poštovej banke a.s., IBAN: SK11 6500 0000 3473

8572 na meno maloletého. Styk otca s maloletým nebol upravený, vzhľadom na to, že otec sa dlhodobo pracovne zdržuje v zahraničí.

6. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v záujme maloletého je potrebné nariadenie výchovného opatrenia - dohľadu - podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine a zároveň za účelom zabezpečenia účelu dohľadu i nariadenie povinnosti matke spolupracovať s príslušným orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, najmä v mesačných lehotách predkladať lekárske správy o dodržiavaní liečebného režimu, resp. potvrdenia od ošetrojúceho psychiatra ohľadne jej zdravotného stavu (§ 37 ods. 4 písm. a) Zákona o rodine). Z výsluchu matky, ako aj svedka H. S. - jej manžela vyplynulo, že matka, ako aj jej manžel sú si vedomí povinnosti podrobiť sa dohľadu vykonávanému orgánom sociálnoprávnej ochrany detí. Matka je povinná v mesačných intervaloch predkladať lekárske správy o dodržiavaní liečebného režimu, resp. potvrdenia od ošetrojúceho psychiatra, tak aby bolo zrejmé, že matka sa podrobuje liečbe u MUDr. Kostára i v budúcnosti, tak ako v konaní deklarovala. Dlhodobá a neprerušovaná liečba zabráni zhoršeniu jej zdravotného stavu, čo by mohlo mať vplyv na výchovné prostredie, kde bude maloletý vyrastať. Uloženie uvedenej povinnosti je v súlade s vykonaným znaleckým dokazovaním, výsluchom znalca, ako aj výsluchom ošetrojúceho psychiatra MUDr. Kostára. Manžel matky H. S. vo svojej výpovedi potvrdil, že prípadné zhoršenie zdravotného stavu matky, bude konzultovať s jej ošetrojúcim psychiaterom. V rámci nariadeného dohľadu bude matka ďalej povinná dostaviť sa na predvolanie za účelom prípadného pohovoru, budú vykonávané pohovory s maloletým Q., matka ako i jej manžel budú musieť strpieť prípadné zisťovanie v ich domácnosti. Súd poukázal na to, že pri šetrení pomerov v domácnosti matky bolo zistené, že manžel matky požil v zvýšenej miere alkoholické nápoje, podľa tvrdení matky i jej manžela toto bolo ojedinelé, súd preto apeloval na matku, ako i na jej manžela, aby sa takéto situácie neopakovali, za účelom prípadného vylúčenia požitia alkoholických nápojov manželom matky v zvýšenej miere, je taktiež možné vykonať návštevu domácnosti matky a manžela matky. Všetky uvedené úkony zo strany orgánu sociálnoprávnej ochrany detí je potrebné strpieť, len tak bude môcť byť objektívne zistené a potvrdené, že matka sa naďalej podrobuje liečbe, ako aj skutočnosť, že maloletý vyrastá v zdravom a milujúcom rodinnom prostredí.

7. Stará matka a starý otec predniesli na pojednávaní dňa 06.02.2019 návrh na úpravu styku s maloletým s tým, že sa s maloletým chcú stretávať každý párnny alebo nepárny víkend, napr. od piatka od 17. hodiny do nedele do 17. hodiny. Súd s poukazom na § 166 ods. 2 CSP vec starých rodičov A. F. a B. F. na úpravu styku s maloletým Q. vylúčil na samostatné konanie. V predmetnej veci súd považoval za potrebné rozhodnúť o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti, ako aj o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky. Pokiaľ ide o konanie vo veci úpravy styku starých rodičov s maloletým, súd je toho názoru, že vo veci je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie a to najmä výsluchom maloletého, ktorý má právo sa k podanému návrhu vyjadriť. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

8. Dopĺňacím rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. priznal znalcom v odbore Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých a Poradenská psychológia, Mgr. Karolovi Zabákovi, s miestom výkonu činnosti Družstevná 391, Pata odmenu a náhradu hotových výdavkov za vypracovanie znaleckého posudku č. 44/2017 spolu 524,78 Eur. Výrokom II. upravil učtáreň súdu, aby po právoplatnosti tohto uznesenia poukázala znalcom odmenu za znalecké dokazovanie vo výške 524,78 Eur na účet číslo SK07 6500 0000 0000 1042 7825 vedený v Poštovej banke, a.s., a to z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu. Výrokom III. otcovi maloletého uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania spočívajúcich v odmene za znalecké dokazovanie vo výške 241,45 Eur na účet súdu SK65 8180 0000 0070 0031 6154, VS: 3300057019, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom IV. vo vzťahu k matke štátu náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd rozsudkom č.k. 8P/23/2016- 225, zo dňa 06.02.2019 rozhodol vo veci úpravy práv a povinností k mal. Q., pričom v predmetnom rozsudku opomenul rozhodnúť o náhrade trov štátu. Trovy štátu predstavujú znalečné, ktoré sa vyplatilo, resp. vyplatí z rozpočtových prostriedkov súdu. Uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8P/23/2016-52 zo dňa 15.07.2016 bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia, a za znalca bol pribratý Mgr. Karol Zabák. Uznesením č.k. 8P/23/2016-52 zo dňa 24.01.2018 nariadené doplnenie uznesenia č.k. 8P/23/2016-52, zo dňa 15.07.2016. Znalec dňa 14.11.2018 doručil doplnenie znaleckého posudku v 6 vyhotoveniach. Znalec sa dňa 06.02.2019 zúčastnil na výsluchu na pojednávaní. Súd preskúmal vyúčtovanie znaleckého úkonu a zistil, že bolo vykonané v súlade so zákonom č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a s ustanoveniami § 3 ods. 1 v spojení s § 3 ods. 6 Vyhlášky. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd

priznal znalci Mgr. Karolovi Zabákovi, odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 524,78 Eur. Znalci bude odmena za znalecké dokazovanie uhradená z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu. Záloha zložená zo strany otca vo výške 250,- Eur nepostačuje, táto bola vyčerpaná na odmenu znalca za pôvodne podaný znalecký posudok. Vzhľadom na to, že súd v rozsudku zo dňa 06.02.2019 nerozhodol o náhrade trov štátu (§ 58 CMP), bolo potrebné vo veci rozhodnúť doplniacim rozsudkom podľa § 225 ods. 1 až 3 CSP a § 2 ods. 1 CMP. V predmetnej veci bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom v odbore Psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých Mgr. Karolom Zabákom, ako aj doplnenie znaleckého dokazovania. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 8P/23/2016-104 zo dňa 21.12.2017 bola znalci priznaná odmena vo výške 458,12 Eur, pričom táto bola vyplatená vo výške 250,- Eur zo zálohy zloženej otcom a vo výške 208,12 Eur rozpočtových prostriedkov súdu. Suma 524,- Eur, ako znalecká odmena za doplnenie znaleckého posudku a účasť na pojednávaní, priznaná tak ako je uvedené vyššie, bude vyplatená z rozpočtových prostriedkov súdu. Nárok štátu na náhradu trov konania je potrebné založiť na ustanovení § 55 CMP. Aj v prípade rozhodovania o náhrade trov konania štátu je možné použiť ust. § 55 CMP, a teda posúdiť vzhľadom na okolnosti prípadu, či je spravodlivé, aby trovy konania, ktoré platil štát, nahradili všetci účastníci, alebo len niektorý z nich. Podľa uvedeného ustanovenia, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Ako spravodlivé by totiž neobstálo, aby sa na nákladoch súdneho konania podieľali namiesto účastníkov daňoví poplatníci, pokiaľ na to nie sú stanovené dôvody, takýmto dôvodom je napríklad danosť podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 49 CMP), ktorá neumožňuje uložiť povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu, a teda analogicky ani náhradu trov dôkazu. V predmetnej veci mal súd za to, že znalecké dokazovanie bolo vykonané v záujme oboch rodičov maloletého Q., teda každý z rodičov by sa mal podieľať na nákladoch na znalecké dokazovanie v jednej polovici. V prípade danosti podmienok na oslobodenie účastníka od poplatkov, tak ako to je v prípade matky, ktorej príjem spočíva len v invalidnom dôchodku vo výške cca 300,- Eur mesačne, je súd povinný zaťažiť trovami dôkazu namiesto matky štát. Preto súd rozhodol, že vo vzťahu k matke sa štátu náhrada trov nepriznáva. Otec je zamestnaný, dosahuje priemerný príjem vo výške 1.998,- Eur mesačne, z jeho strany nie je daný predpoklad oslobodenia od súdnych poplatkov. Preto súd otca zaviazal na náhradu trov konania štátu vo výške 241,45 Eur. Celkovo odmena za znalecké dokazovanie predstavuje sumu 982,90 Eur, polovica z tejto sumy, ktorú má povinnosť platiť otec je 491,45 Eur. Vzhľadom na to, že otec zložil preddavok na trovy znaleckého dokazovania vo výške 250,- Eur, je povinný zaplatiť štátu náhradu trov zvyšok a to sumu vo výške 241,45 Eur ($982,90 \text{ Eur} : 2 = 491,45 \text{ Eur} - 250,- \text{ Eur} = 241,45 \text{ Eur}$).

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie ako i proti doplniacemu rozsudku podal včas odvolanie otec mal.. Proti doplniacemu rozsudku podal odvolanie proti výroku, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania. Uviedol, že na základe uznesenia súdu v tomto konaní zložil preddavok na znalecké dokazovanie vo výške 250,- Eur. Rozhodnutie o tom, že má okrem zloženej zálohy ešte platiť ďalších 241,45 Eur, považuje za nespravodlivé, pretože návrh podávala matka maloletého /ktorú súd oslobodil od platenia súdnych poplatkov/, nepodával on v tomto konaní návrh na vypracovanie znaleckého posudku, ani návrh na jeho doplnenie. Znalca do konania pribral súd a návrh na doplnenie znaleckého posudku navrhol PZ matky maloletého. Znalecké dokazovanie nebolo v jeho záujme, pretože návrh nepodával, naopak nesúhlasil so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti. Je presvedčený o tom, že už zloženie preddavku na znalecké dokazovanie, bolo voči nemu nespravodlivé, nie že má ešte doplatiť ďalšiu sumu. Znalecký posudok bol jednoznačne a jedine v záujme matky maloletého, ktorá nakoniec bola súdom oslobodená od platenia súdnych poplatkov. Preto priznanie úhrady trov znaleckého dokazovania voči nemu je jednoznačne v rozpore s ustanovením § 55 CMP, pretože s ohľadom na okolnosti prípadu to nie je spravodlivé, práve naopak je to voči nemu nespravodlivé a nie je navyše v súlade s týmto ustanovením. Vzhľadom k tomu, že nezapríčinil vznik konania, nenavrhol žiadne vypracovanie znaleckého posudku ani vypracovanie jeho dodatku a ich vypracovanie jednoznačne nebolo v jeho záujme, ale práve naopak iba v záujme matky maloletého žiadal, aby doplniací rozsudok bol zmenený tak, že časť III. rozsudku bude zamietnutá. Čo sa týka odvolania voči rozsudku vo veci samej uviedol, že nesúhlasí s tým, aby bola zrušená náhradná osobná starostlivosť starých rodičov vo vzťahu k maloletému Q.. V najlepšom záujme maloletého vzhľadom na psychické ochorenie matky maloletého je, aby vyrastal u starých rodičov, kde je zvyknutý. Tu mal pocit bezpečia, prostredie, v ktorom sa maloletý zdržiaval bolo stabilné. Starí rodičia dbali na duševný, telesný a citový vývin maloletého, pri ktorom spolupracovali s odborníkmi. Zároveň dbali o dobrý zdravotný stav maloletého. Q. bol u starých rodičov spokojný až do doby, kedy ho začala ovplyvňovať matka a presvedčať ho, aby bol s ňou. Ako vyplynulo i zo správy ÚPSVaR zo dňa 06.04.2018 od času keď sa maloletý začal pravidelne stretávať

s matkou bol zmätený, v škole sa nedokázal sústrediť, výrazne si zhoršil prospech, zmenilo sa jeho správanie k starým rodičom, odmietal ich poslúchať, bol drzý, na bežné požiadavky starých rodičov reagoval agresívne, podráždené. Javil známky psychickej nepohody, oprávnený pocit neistoty z vlastnej budúcnosti, vyvolaný rozdielnymi informáciami, ktoré dostával od matky a starých rodičov, kompenzoval nevraživým správaním voči starým rodičom. Matka nerešpektovala, že maloletý bol zverený starým rodičom, neustále verbalizovala, že starí rodičia jej syna vzali neprávom. Tento postoj matka vedome alebo nevedome vštepuje aj maloletému, čo narúšalo jeho doteraz dobrý vzťah k starým rodičom. Skonštatoval tiež, že zdravý vývoj by bol v domácnosti matky ohrozený aj alkoholizmom manžela matky. Preto sa diví, že nakoniec kolízny opatrovník súhlasil so zverením maloletého do rodinného prostredia matky maloletého. Jeho návrh, aby bol v konaní nad výchovou maloletého nariadený dohľad, je alibizmom z jeho strany. V súčasnosti pracuje v zahraničí v Holandsku. PZ matky sa na pojednávaní dňa 06.02.2019 vyjadril, že jeho príjem je nadpriemerný na pomery SR, čo je pravda, preto išiel pracovať do zahraničia. Zadarmo mu však zamestnávateľ výplatu nedáva. Poukazuje na to, že kvalita života maloletého by mala byť zodpovedajúca príjmu otca, zabudol však na to, že výška výživného nezávisí iba od príjmov. Výživné musí zodpovedať jednak odôvodneným potrebám oprávneného ako i možnostiam a schopnostiam povinného. Výdavky, ktoré uviedol v písomnom vyjadrení predstavujú mesačne 1.071,- Eur. K tejto sume treba ešte pripočítať sumu 500,- Eur na splátku kúpnej ceny a 160,- Eur ako poplatok súvisiaci s užívaním bytu, ktorú sumu od januára 2019 poukazuje svojmu otcovi, od ktorého si v januári 2019 odkúpil byt v Novom Meste nad Váhom. Tento byt si zakúpil na zabezpečenie svojho bývania, pretože v najbližšej dobe sa chce vrátiť zo zahraničia na Slovensko, aby sa mal kde stretávať so synom. Tak v znaleckom posudku č. 44/2017 zo dňa 04.10.2017 ako aj v Dodatku č. 1 zo dňa 08.11.2016 k tomuto znaleckému posudku znalec jednoznačne konštatoval, že matka maloletého trpí duševnou poruchou - paranoidnou schizofréniou, ktoré ochorenie si vyžaduje celoživotnú, prevažne medikamentóznou liečbu a dohľad nad stavom. Pôvodne znalec Mgr. Karol Zabák vo svojom Znaleckom posudku č. 44/2017 uviedol, že matka maloletého nemôže sama pre dôvody uvedené v znaleckom posudku kontinuálne zabezpečovať starostlivosť o maloletého, nakoľko nedokáže riadne spolupracovať pri výchove dieťaťa s ďalšími osobami /ambulantný psychiater, starí rodičia, manžel/. Svoj názor však zmenil v Dodatku č. 1 k tomuto znaleckému posudku, kde uviedol, že matka si už si nevytvára bludné paranoidno-perzekučné myšlienkové schémy a nezahrňuje do nich ani svojho syna. Uviedol tiež, že matka maloletého je v súčasnosti schopná zabezpečovať starostlivosť o maloletého. K tomuto záveru ho viedla najmä tá skutočnosť, že matka maloletého začala od 08.11.2017 navštevovať lekára, nastúpila na ambulantnú liečbu v psychiatrickej ambulancii. Preto aj súd skonštatoval, že je jej návrh na zverenie maloletého Q. do jej osobnej starostlivosti dôvodný. Je však presvedčený o tom, že k liečbe pristúpila cielene až po vydaní rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 8Ps/1/2017-90 z 12.09.2017, ktorým bola matka maloletého obmedzená v spôsobilosti na právne úkony a bol jej ustanovený opatrovník. Chce tým iba dosiahnuť zrušenie tohto rozsudku. Nestotožňuje sa so záverom znalca, že matka je schopná zabezpečovať starostlivosť o maloletého, pretože i znalec vo svojom posudku uvádza, že napriek jej zmene postojov k liečbe zostáva jej postoj k prítomnosti ochorenia nekritický, jej ochorenie ako i povahové vlastnosti si vyžadujú dohľad pri výchove, nakoľko jej nekritickosť k ochoreniu môže viesť k nespolupráci so psychiatrom a následne k návratu psychotických príznakov poruchy a vážnym poruchám adaptácie, čo môže znemožniť úspešnú starostlivosť o dieťa. K dekompenzáciu paranoidnej schizofrénie môže prísť i pri pravidelnom užívaní liekov a takisto v bezzáťažovom životnom štýle. Pri zhoršení stavu nie je matka schopná správne vyhodnotiť situáciu a riadne zabezpečiť starostlivosť o syna, resp. umožniť blízkym osobám prevzatie starostlivosti na čas jej zhoršenia ochorenia. Pýta sa preto, akým spôsobom sa zabráni tomu, aby matka neprestala užívať lieky a neprestala sa riadne starať o maloletého. Je podľa súdu dostatočným dôvodom na zverenie maloletého do starostlivosti matky, prehlásenie jej manžela /ktorý požíva alkoholické nápoje, má veľa exekúcií/, že dohliadne na matku maloletého/. I na pojednávaní dňa 11.12.2018 znalec uviedol, že matka neakceptuje, že má duševné ochorenie, ona si toho nie je vedomá. Ak by prestala užívať lieky, tak sa toto nemusí prejavíť hneď ale postupne po 2-3 mesiacoch. Môžu byť zmeny vo vnímaní, napr. hlasové, môže ísť o bludné presvedčenia. V prípade, ak by iný človek /v tomto prípade to bude maloletý/ bol s takýmto človekom izolovaný od okolia, tento by bol indukovaný uvedenou chorobou, preberal by bludy, presvedčenia a s týmito by sa stotožnil. Teda toto riziko tu je, nikto mu nemôže zabrániť, ani znalec a v tomto prípade bude ohrozený najmä maloletý. Podľa rozhodnutia súdu by mal syn vyrastať v rodine, kde matka trpí duševnou poruchou a jej manžel požíva alkoholické nápoje. Toto prostredie nie je vhodným prostredím na výchovu maloletého dieťaťa, ale je prostredím rizikovým, z tohto dôvodu nesúhlasí, aby v takejto rodine vyrastal jeho syn. Ak si súd myslí, že je správne zveriť maloletého Q. do rúk týchto ľudí, tak on si to nemyslí a nesúhlasí s tým. Nesúhlasí, aby maloletý

bol zverený matke, z dôvodu jej choroby, kde pri neužití liekov môže ohroziť maloletého. Jej súčasný manžel tiež nie je zárukou dobrej výchovy z dôvodu užívania alkoholu. Myslí si, že nie je v záujme maloletého aby vyrastal v takýchto rizikových pomeroch. Taktiež MUDr. Andrej Kostár, na pojednávaní dňa 23.1.2019 uviedol, že pokiaľ by matka neužívala lieky, pri danom priebehu ochorenia by sa jej stav s pravdepodobnosťou rovnajúcou sa istote zhoršil. Pokiaľ pacient dodržiava liečebný režim v zmysle psychohygieny, nepije alkohol, nefajčí, môže byť dlhodobo stabilizovaný. Sú však i takí pacienti, že napriek tomu pri záťaži dôjde ku zhoršeniu zdravotného stavu, prípadne hospitalizácii. Pri vysadení liekov je možné zhoršenie stavu dokonca už 3-4 deň a je nutná hospitalizácia. Ak je stav stabilizovaný, ak sa dodržiava liečba, ak je podpora rodiny, manžela, táto diagnóza nie je dôvodom, aby sa pacient nemohol starať o maloleté dieťa. Sám však uviedol, že nevie, či matka bude chodiť na kontroly alebo nebude. Kto však stopercentne zabezpečí, že matka bude dodržiavať liečbu, keď si nepripúšťa, že je chorá a prehlasuje, že je zdravá a že nedôjde k ohrozeniu maloletého. Tvrdenie svedka H. S., že nepožíva alkoholické nápoje vo zvýšenej miere nie je pravdivé, dôkazom čoho je svedecká výpoveď starej matky maloletého na pojednávaní dňa 11.12.2018, ktorá ho pod vplyvom alkoholu videla viackrát. Pod vplyvom alkoholu ho videla i pracovníčka ÚPSVaR p. O.. Pod vplyvom alkoholu bol i dňa 4.12.2018 pri šetrení kolízneho opatrovníka v domácnosti matky. Záznamy o liečbe, že neužíva návykové látky ani alkohol, ktorými chcel dokázať, že nepožíva vo zvýšenej miere alkoholické nápoje, ešte neznamenajú, že manžel matky maloletého ich nepožíva nadmerne. Ako vyplýva zo znaleckého posudku ako i výpovede znalca a ošetrojúceho lekára, hrozba následku na zdravom vývoji maloletého v súvislosti s diagnózou matky nie je úplne eliminovaná. Nie je žiadna záruka, že sa situácia, keď matka prestane užívať lieky a prestane sa liečiť nezopakuje, čo môže mať negatívny dopad na vývoj maloletého. Je pravdou, že každý človek akokoľvek zdravý, vyspelý a samostatný potrebuje občas pomoc blízkej osoby pri záťažových situáciách, nesmie však pri tom ohroziť vývoj a výchovu, či dokonca zdravie alebo život maloletého dieťaťa. Prvoradým je vždy záujem maloletého dieťaťa, na čo v tomto prípade neprihliadal ani znalec a dokonca ani súd. Už v minulosti matka akokoľvek liečenie odmietala s odôvodnením, že je zdravá a nepotrebuje to a dokonca svojvoľne prerušila ústavnú liečbu, čo malo za následok policajné pátranie z dôvodu jej nezvestnosti. Do roku 2017 bola hospitalizovaná na psychiatrii 7-krát v rôznych psychiatrických zariadeniach, závery lekárov a primárov boli jednotné s tým, že sa stav uzatvoril ako paranoidná schizofrénia. Pod vplyvom porúch vnímania, halucinácií a bludných obsahov v myslení sa správa chorobne, agresívne, nelogicky, ohrozuje sama svoje zdravie a nakoniec aj svoj život, nakoľko opakovane vyskočila aj z okna pod vplyvom týchto psychotických stavov. Najväčším problémom je, že matka maloletého absolútne nepriznáva a absolútne vylučuje svoje psychické ochorenie ako i skutočnosť, že si v dôsledku svojej duševnej poruchy svoje ochorenie neuvedomuje, popiera vlastné ochorenie, snaží sa presvedčiť svoje okolie, že je zdravá, čo vyplýva i z jej výsluchu. Týmto môže matka samotnému maloletému navodiť psychickú poruchu a narušiť mu tak osobnostný vývin. Z tohto dôvodu nie je zverenie do jej osobnej starostlivosti reálne a ani v záujme maloletého. V znaleckom posudku znalec síce uvádza, že matka má intenzívny záujem o dieťa a o jeho starostlivosť, avšak svojimi názormi môže dieťa neprimerane chrániť pred okolím a zvyrazňovať jeho izoláciu a pocit ohrozenia. Svojimi paranoidnými koncepciami môže indukovať i svojho maloletého syna. Matka negatívne ovplyvňuje vnímanie dieťaťa, prenáša naň pocit ohrozenia a nedôveru. Popieranie ochorenia, nespolupráca pri liečbe s lekármi a svojou rodinou znižujú jej predpoklady postarať sa o dieťa, v prípade opätovného prepuknutia duševnej poruchy. Keďže u matky ide o psychiatrické ochorenie mal byť v tejto veci pribratý znalec z odboru zdravotníctva - odvetvie psychiatrie, tak ako to bolo v konaní, vedenom na súde pod sp. zn. 8PS/1/2017, kde sa rozhoduje o návrhu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony u matky maloletého a nie znalec z odboru klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí. Súd mu určil výživné na maloletého Q. vo výške 150,- Eur mesačne k rukám matky a v sume 150,- Eur mesačne ako úspory pre maloletého. Takto suma určená súdom však nezodpovedá jeho schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom. Výšku stanoveného výživného súd odôvodnil tým, že pri jeho určení vychádzal z odôvodnených potrieb maloletého a ďalej prihliadol na príjem matky. Vychádzal tiež z jeho príjmu, ktorý podľa súdu za rok 2018 predstavoval priemerne sumu 1.998,- Eur. V odôvodnení rozsudku súd uvádza, že prihliadol na jeho náklady a po ich zohľadnení je jeho príjem dostatočný, aby mohol prispievať na výživu maloletého Q. súdom určené výživné. S týmto tvrdením súdu nemôže vôbec súhlasiť. Výdavky, ktoré uviedol v písomnom vyjadrení predstavujú mesačne 1.071,- Eur. K tejto sume treba ešte pripočítať sumu 500,- Eur na splátku kúpnej ceny za byt a 160,- Eur ako poplatok súvisiaci s užívaním bytu. Teda jeho mesačné výdavky sú vo výške 1.731,- Eur, teda zostane mu 267,- Eur. A z toho má platiť 300,- Eur. Je ochotný platiť tak ako doteraz 100,- Eur mesačne, čo je v súlade s odôvodnenými potrebami maloletého ako i jeho možnostami a schopnosťami. Keďže pri ochorení, ktorým trpí matka maloletého, je vo všeobecnosti u pacienta trpiaceho touto chorobou, tendencia nepokračovať v liečbe, tak znalec

ako i kolízny opatrovník navrhol dohľad a uloženie výchovného opatrenia. Súd matke uložil povinnosť spolupracovať s príslušným orgánom sociálnoprávnej ochrany detí. Nie je presvedčený o tom, že toto výchovné opatrenie bude dostačujúce tomu, aby sa matke maloletého zabránilo, aby neprestala brať lieky a podrobovať sa pravidelným psychiatrickým kontrolám. Súd nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie. Výpovede znalca, ošetrojúceho lekára, starých rodičov a svedka mal súd vyhodnocovať vo svetle všetkých okolností, ako aj vzájomných súdnych konaní, hlavne súdneho konania sp. zn. 8Ps/1/2017 - o obmedzení spôsobilosti matky maloletého na právne úkony, o čom mal súd vedomosť zo svojej rozhodovacej činnosti. Toto konanie doteraz nie je právoplatne ukončené. Spis bol odvolacím súdom vrátený na súd prvej inštancie, kde sa má doplniť dokazovanie znalkyňou z odboru psychiatria. Keďže v tomto konaní sa rieši obmedzenie spôsobilosti matky maloletého, mal súd konanie o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti prerušiť do právoplatného skončenia tohto konania a až následne mal rozhodovať v tejto veci podľa výsledku konania o obmedzenie spôsobilosti. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti navrhoval, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh matky maloletého zamietne v celom rozsahu alebo alternatívne rozsudok zruší a vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

10. Starý otec a stará matka mal. v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedli, že s odvolaním súhlasia.

11. Matka mal. v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že na pojednávaniach pred súdom zo všetkých vykonaných dôkazov objektívneho charakteru (znalecké posudky, listinné dôkazy, potvrdenia, výsluchy znalcov a ošetrojúcich lekárov) bolo jednoznačne a bez pochyb preukázané, že matka je schopná sa bez obmedzení v plnom rozsahu celodenne starať o svojho syna mal. Q. B.. Ako vyplynulo z vykonaných dôkazov, jej zdravotný stav je stabilizovaný, nezhoršuje sa, je pod kontrolou lekárov, matka sa pravidelne zúčastňuje lekárskeho kontrol a dodržiava medikamentóznou liečbu. Jej stav jej žiadnym spôsobom nebráni sa starať o maloletého syna. Z ďalších dôkazov objektívneho charakteru je jednoznačné, že vedie kontinuálne samostatnú domácnosť, pričom si sama zabezpečuje všetky životné potreby - rovnako tak potreby jej syna, hoci bol zverený jej rodičom. Z predložených dokladov je nespochybniteľné, že na jej byte v jej osobnom vlastníctve nemá žiadne nedoplatky, štandardne si hradí všetky úhrady a poplatky. Disponuje niekoľko tisícovou hotovosťou na bežnom účte. Rovnako je zrejmé, že spolu s manželom vedú štandardnú domácnosť, zabezpečujú si všetky potreby denného života, kolízny opatrovník nezistil žiadne nedostatky či skutočnosti vybočujúce z bežného rámca. Z vyššie uvedeného je jednoznačné, že t.č. súd nezistil žiadne obmedzenia, ktoré by matke bránili sa celodenne starať o svojho syna - preto jej ho súd zveril do osobnej starostlivosti. Čo sa týka určenia výživného v bodoch III. a IV. rozsudku, aj toto súd určil primerane podľa potrieb maloletého a možností otca. Rovnako určenie dohľadu nad výchovou maloletého a spolupráce matky s ÚPSVaR v bodoch V. a VI. rozsudku, toto považuje za primerané a v súlade so zákonom. Čo sa týka dopĺňacieho rozsudku tento rovnako považuje za vecne správny. Súd správne a v zmysle zákona oslobodil matku od platenia súdnych poplatkov. Otec E. B. súdne konanie odignoroval, nemal záujem na dokazovaní ani na jeho výsledku. Súd správne zhodnotil, že znalecké dokazovanie bolo v záujme maloletého ako aj oboch rodičov. Na základe vyššie uvedeného preto navrhovala odvolaciemu súdu, aby rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a rovnako, aby potvrdil aj dopĺňací rozsudok.

12. Starý otec mal. v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že vyjadrenia matky napísané jej práv. zástupcom považuje za účelové, v mnohom nepravdivé a sledujúce iba záujem jeho klientky. K jednotlivým odsekmi jej vyjadrenia sa nebude podrobne písomne vyjadrovať, len chce uviesť, že každé tvrdenie v nich považuje za zámerne písané v prospech matky a teda neopisujúce skutočnosti objektívne tak ako naozaj sú. Dobre pozná životnú situáciu svojej dcéry, jej zdravotný stav, minulý aj prítomný a preto navrhoval odvolaciemu súdu, aby návrhy vo vyjadrení matky uvedené v jeho závere neakceptoval a teda nepotvrdil rozsudky okresného súdu.

13. Stará matka mal. v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky uviedla, že ho považuje za účelové, nesprávne a v mnohom vymyslené. Mrzí ju celá situácia ako to v ich rodine je, aj to že danú vec zbytočne matka naťahuje a nesleduje pri tom čo je správne a v prospech jej syna. Navrhovala, aby súd neakceptoval návrhy matky a rozsudky okresného súdu nepotvrdil.

14. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 65 a § 66 CMP na odvolacom pojednávaní podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom je potrebné (s výnimkou výroku VII. rozsudku o vylúčení návrhu starých rodičov na úpravu styku s maloletým Q. na samostatné konanie, proti ktorému nie je prípustné odvolanie) podľa § 388 CSP zmeniť.

15. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím v spojení s dopĺňacím rozsudkom zrušil náhradnú osobnú starostlivosť starých rodičov A. F. a B. F. vo vzťahu k maloletému Q. B., o ktorej bolo rozhodnuté

rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/71/2013-90, zo dňa 26.09.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/126/2013-123, zo dňa 15.05.2014 a maloletého Q. zveril do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, dôvodiac, že dôvod, pre ktorý bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, teda skutočnosť, že tak matka, ako aj otec v uvedenom čase nemohli zabezpečiť starostlivosť o maloletého, podľa súdu prvej inštancie zanikol, pričom matka má toho času zabezpečené podmienky pre starostlivosť o maloletého. Otcovi uložil povinnosť prispievať výživným na maloletého Q. sumou 150,-Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. Otcovi uložil povinnosť prispievať ďalšie výživné - úspory na maloletého Q. vo výške 150,-Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci na vkladnú knižku, resp. účet maloletého Q.. Nad výchovou maloletého Q. nariadil dohľad a matke uložil povinnosť spolupracovať s príslušným orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, najmä v mesačných lehotách predkladať lekárske správy o dodržiavaní liečebného režimu, resp. potvrdenia od ošetrojúceho psychiatra ohľadne jej zdravotného stavu. Návrh starých rodičov na úpravu styku s maloletým Q. vylúčil na samostatné konanie. Znalcovi v odbore Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých a Poradenská psychológia, Mgr. Karolovi Zabákovi, priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov za vypracovanie znaleckého posudku č. 44/2017 spolu 524,78 Eur a upravil uctáreň súdu, aby po právoplatnosti tohto uznesenia poukázala znalcovi odmenu za znalecké dokazovanie vo výške 524,78 Eur z rozpočtových prostriedkov súdu. Otcovi maloletého uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania spočívajúcich v odmene za znalecké dokazovanie vo výške 241,45 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo vzťahu k matke štátu náhradu trov konania nepriznal.

16. Otec odvolaním napádal správnosť záverov súdu prvej inštancie na ktorých tento založil svoje rozhodnutie vo vyššie uvedenej časti (zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov vo vzťahu k maloletému Q., zverenia maloletého matke a určenia mu vyživovacej povinnosti), z dôvodu, že v najlepšom záujme maloletého vzhľadom na psychické ochorenie matky maloletého je, aby vyrastal u starých rodičov, kde je zvyknutý, kde mal pocit bezpečia, prostredie, v ktorom sa maloletý zdržiaval bolo stabilné, pričom starí rodičia dbali na duševný, telesný a citový vývin maloletého, pri ktorom spolupracovali s odborníkmi. Čo sa týka odvolania proti výroku, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania, namietal, že znalecké dokazovanie nebolo v jeho záujme, pretože návrh nepodával, naopak nesúhlasil so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti.

17. V posudzovanej veci vychádzajúc z obsahu spisového materiálu a vykonaných dôkazov pred súdom prvej inštancie vyplýva, že maloletý Q. bol rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/71/2013-90, zo dňa 26.09.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/126/2013-123, zo dňa 15.05.2014, zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov A. F. a B. F., zo strany matky bolo určené výživné na maloletého vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neploreté dieťa a zo strany otca bolo určené výživné na maloletého vo výške 100,- Eur mesačne, zároveň bol upravený styk otca s maloletým, z dôvodu, že rodičia v tom čase nemohli zabezpečovať starostlivosť o maloletého. Podaným návrhom sa matka domáha zmeny zverenia, dôvodiac, že je schopná riadne zabezpečiť starostlivosť o maloletého.

18. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom, na nariadenom odvolacom pojednávaní zopakoval dokazovanie výsluchom otca mal., starých rodičov, oboznámením znaleckého posudku a jeho dodatku, prečítaním správy kolízneho opatrovníka zo dňa 07.12.2018, zápisnice o výsluch znalca na pojednávaní dňa 11.12.2018, výpovede kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 23.01.2019, výpovede kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 06.02.2019. Zároveň doplnil dokazovanie oboznámením správy Fakultnej nemocnice TN- psychiatrická klinika zo dňa 8.10.2019 a zo dňa 11.11.2019, správy MUDr. Kostára zo dňa 18.11.2019 a 7.1.2020, správy kolízneho opatrovníka zo dňa 20.11.2019 a 23.12.2019. Matka mal. sa na pojednávaní dňa 15.01.2020 nezúčastnila, z dôvodu, že bola opätovne hospitalizovaná od 10.01.2020 na internom oddelení a následne bola preložená na psychiatrické oddelenie, pričom súhlasila, aby sa pojednávalo a rozhodlo v jej neprítomnosti. Otec mal. zotrval na podanom odvolaní ako i na jeho dôvodoch. Rovnako PZ matky zotrval na všetkých písomných aj ústnych podaniach, ktoré učinil počas celého konania. Z výsluch starej matky vyplynulo, že matka maloletého stále nie je schopná, aby sa sústavne starala o maloletého, nakoľko jej stav kolíše a aj teraz bola prevezená na psychiatrickú kliniku do TN. Nedokáže sama dlhodobo vychovávať maloletého, pričom jej manžel chodí do roboty, teda jej nemôže pomáhať a on sám má dosť roboty s matkou mal., tak ako videla keď bola u nich naposledy. Ďalej uviedla, že dňa

10.01.2020 jej volal manžel matky mal., ktorý nevoláva, ale bol v zúfalom stave, že dcéra je veľmi zle. Išla tam, bolo to hrozné v akom stave bola, chceli zavolať záchranku, ale on hovoril, že ona chce ísť na ten súd ohľadom Maťka, ten stav bol však taký, že nakoniec zavolali záchranku, bola hospitalizovaná na internom odd. Nové Mesto nad Váhom a následne v utorok prevezená na Psychiatrickú kliniku do TN, nakoľko bolo povedané, že tie stavy sú psychického charakteru. Kolízny opatrovník vzhľadom na to, že matka ako bolo preukázané nedodržiava liečebný režim a v krátkej dobe bola opakovane hospitalizovaná žiadala, aby návrh matky bol zamietnutý a maloletý bol ponechaný v náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov.

19. Na základe vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie a po zopakovanom a doplnenom dokazovaní pred odvolacím súdom, dospel odvolací súd k záveru, že návrh matky na zmenu zverenia nie dôvodný, nakoľko dôvody pre ktoré bol maloletý Q. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom nezanikli a naďalej trvajú. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie a po zopakovanom a doplnenom dokazovaní pred odvolacím súdom bolo preukázané, že maloletý Q. bol rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/71/2013-90, zo dňa 26.09.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/126/2013-123, zo dňa 15.05.2014, zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov A. F. a B. F., z dôvodu že rodičia nemohli zabezpečovať starostlivosť o maloletého. V predmetnej veci bolo uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 15.07.2016 nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí. Znalec vo veci podal znalecký posudok č. 44/2017 zo dňa 04.10.2017, pričom zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že matka maloletého trpí duševnou poruchou - poranoidnou schizofréniou, s trvalými charakterovými zmenami s obrazom poruchy osobnosti, je pre ňu typické paranoidné a vzťahovačné posudzovanie sveta. Matka popiera svoje ochorenie, nespupracuje pri liečbe s lekármi a svojou rodinou, čo znižuje jej predpoklad postarať sa o maloletého v prípade opätovného prepuknutia duševnej poruchy. V závere znaleckého posudku sa ďalej uvádza, že matka maloletého nemôže sama pre uvedené dôvody kontinuálne zabezpečovať starostlivosť, nakoľko nedokáže riadne spolupracovať pri výchove dieťaťa s ďalšími osobami, ako je ambulantný psychiater, starí rodičia, manžel. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie, došlo k zmene skutkového stavu v predmetnej veci s poukazom na to, že matka maloletého lekárskou správou predloženou na pojednávaní dňa 23.01.2018 preukázala, že od 08.11.2017 navštevuje lekára, nastúpila ambulantnú liečbu v psychiatrickej ambulancii a podľa tvrdení matky je schopná riadne zabezpečiť starostlivosť o maloletého. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie uznesením č.k. 8P/23/2016-52 zo dňa 24.01.2018 nariadil doplnenie uznesenia č.k. 8P/23/2016-52, zo dňa 15.07.2016 o ďalšie úlohy znalca. Z dodatku č. 1 k znaleckému posudku č. 44/2017 zo dňa 08.11.2016 vyplynulo, že matka trpí duševnou poruchou - paranoidnou schizofréniou, čo je v súčasných podmienkach medicíny procesuálne psychotické ochorenie, ktoré si vyžaduje celoživotnú, prevažne medikamentóznú liečbu a dohľad nad stavom. Uvedené ochorenie zasahuje mentálny, emocionálny i sociálny rozmer osobnosti, vo floridnej fáze sú to poruchy vnímania a myslenia, ktoré narúšajú reálne porozumenie svetu a vyskytujú sa následne poruchy správania s konfliktami v okolí. Okrem toho prichádza pri ochorení k zmenám formátu osobnosti a zúženiu jeho prežívania. Ďalej z dodatku k znaleckému posudku vyplýva, že matka bola od poslednej hospitalizácie v ambulantnej liečbe, pravidelne dodržiava kontakt so psychiatrom a užíva lieky, má kontakt s realitou, adaptuje sa bez zvláštností, v správaní je bez konfliktov s okolím. U pacientky nebol zistený psychotický stav, ochorenie je v remisii takmer rok. Pacientka je k liečbe motivovaná záujmom o maloletého. Napriek jej zmeny postojov k liečbe zostáva jej postoj k prítomnosti ochorenia nekritický. U matky maloletého neboli zistené v sledovanom období psychotické dekompenzácie stavu. Psychická porucha u matky je celoživotné ochorenie, ktoré si vyžaduje disciplinovanú spoluprácu pri liečbe. Matka maloletého je v súčasnosti schopná zabezpečovať starostlivosť o maloletého, jej ochorenie ako i povahové vlastnosti si však vyžadujú dohľad pri výchove, nakoľko jej nekritickosť k ochoreniu môže viesť k nespupraci so psychiatrom a následne k návratu psychotických príznakov poruchy a vážnym poruchám adaptácie, čo môže znemožniť úspešnú starostlivosť o dieťa. Z doplneného znaleckého posudku ďalej vyplýva, že znalec nedokáže predikovať trvanie kompenzovaného zdravotného stavu pri procesuálnom duševnom ochorení matky dieťaťa, k dekompenzácii paranoidnej schizofrénie môže prísť i pri pravidelnom užívaní liekov a takisto v bezzáťažovom životnom štýle. Paranoidná schizofrénia je typická okrem iného prejavmi úplnej nedôvery k okoliu, často v nepriateľských postojoch, nerešpektovaní pravidiel a v narušení kontaktu s realitou v porovnaní s jej okolím, t.j. pri zhoršení stavu nie je matka schopná správne vyhodnotiť situáciu a riadne zabezpečiť starostlivosť o syna, resp. umožniť blízkym osobám prevzatie starostlivosti na čas jej zhoršenia ochorenia, je preto nutné, aby dohľad na výchovu syna v čase prípadnej dekompenzácie ochorenia prevzala iná zodpovedná osoba, pravdepodobne nevlastný otec dieťaťa, resp. jeho stará matka. Znalec vo výpovedi pred súdom prvej inštancie uviedol,

že matka neakceptuje, že má duševné ochorenie, ona si toho nie je vedomá, v danom prípade sa matka vplyvom okolností a zrejme aj vplyvom tlaku okolia podriaďuje liečbe, komunikuje reálne, rešpektuje rodičov, v ktorých starostlivosti je maloletý. Ide o procesuálne ochorenie a v prípade, ak by matka prestala užívať lieky, tak sa toto nemusí prejaviť hneď ale postupne po 2-3 mesiacoch. Môžu byť zmeny vo vnímaní, napr. hlasové, môže ísť o bludné presvedčenia. V prípade, ak by iný človek bol s takýmto človekom izolovaný od okolia, tento by bol indukovaný uvedenou chorobou, preberal by bludy, presvedčenia a s týmito by sa stotožnil. Matka v súčasnosti pri dodržiavaní ambulantnej liečby a užívaní psychofarmák je nepychotická, dokáže primerane vnímať realitu, má dostatočné schopnosti ohľadom starostlivosti a výchovy dieťaťa, jej duševné ochorenie však vyžaduje pravidelný dohľad, minimálne čo sa týka vedenia domácnosti a jej kontaktu so školou a s pediatrom, lekárom maloletého. Pri tomto ochorení sa nedokáže predikovať prípadná dekompenzáciu stavu, napriek užívaniu liekov, preto je potrebné, aby tam bol dohľad trvalý, pretože pri nespolupráci s liečbou a neužívaní liekov je pravdepodobnosť dekompenzácie vysoká, čo môže výrazne narušiť jej schopnosť vnímať realitu, môže narušiť jej celkovú sociabilitu a takisto aj jej prípadné výchovné vplyvy na dieťa. Pri tomto ochorení vo všeobecnosti je pacientom tendencia nepokračovať v liečbe. Po rozhodnutí súdom prvej inštancie došlo k zmene na strane matky, nakoľko ako vyplýva z ospravedlnenia na pojednávaní dňa 15.01.2020 (prostredníctvom právneho zástupcu matky), matka je opätovne hospitalizovaná. Rovnako zo správy Fakultnej nemocnice TN- psychiatrická klinika bolo preukázané, že matka mal. bola opätovne hospitalizovaná od 22.9.2019 do 15.10.2019 s diagnózou Katatónna schizofrénia, pričom prognóza liečby je nepriaznivá vzhľadom ku opakovaným hospitalizáciám, dynamike ochorenia a náhľadu pacientky na svoj stav. Zo správy MUDr. Kostára zo dňa 18.11.2019 vyplynulo, že matka sa podrobila ambulantnej liečbe a boli jej predpisované psychofarmaká, pri kontrolách udávala, že ich riadne a pravidelne užíva, stav bol stabilizovaný. K zhoršeniu jej zdravotného stavu došlo v období po 27.08.2019, kedy bola na ambulantnej kontrole, vtedy udávala, že sa cíti dobre, lieky užíva, pričom nepozoroval žiadne príznaky zhoršenia psychického stavu. Ďalšia kontrola bola plánovaná na 2.10.2019, na tú sa však nedostavila. Na kontrolu sa dostavila až 16.10.2019 po hospitalizácii na psychiatrickej klinike v Trenčíne, kde bola hospitalizovaná od 22.09. do 15.10.2019 z dôvodu dekompenzácie jej psychického stavu, pričom matka, jej manžel alebo stará matka s ním nespolupracovali v zmysle, že by sa boli sami aktívne informovali o jej zdravotnom stave. Zo správy MUDr. Kostára zo dňa 7.1.2020 ďalej bolo preukázané, že matka mal. sa podrobila ambulantnej liečbe po hospitalizácii na psychiatrickej klinike v Trenčíne, kde bola hospitalizovaná od 22.09. do 15.10.2019 z dôvodu dekompenzácie jej psychického stavu, navštívila ambulanciu 16.10.2019 a 15.11.2019, a boli jej predpisované psychofarmaká, na ktoré bola nastavená počas hospitalizácie, pri kontrolách udávala, že ich riadne a pravidelne užíva, stav bol stabilizovaný, nepozoroval žiadne príznaky zhoršenia psychického stavu. Ďalšia kontrola bola plánovaná na 10.12.2019, na tú sa však nedostavila. Následne ju telefonicky kontaktoval a pripomenul jej zmeškaný termín kontroly, na čo menovaná uviedla, že sa má dobre, liekov má dostatok do 29.1.2020 a až vtedy príde na kontrolu. K otázke, či menovaná užíva lieky sa nevedel vyjadriť z dôvodu, že menovaný nevidel od poslednej kontroly v ambulancii dňa 15.11.2020. Podľa ošetrujúceho lekára matky je prognóza liečby neistá, v prípade že pac. bude riadne chodiť na kontroly a užívať predpísané psychofarmaká je šanca aj na dlhodobejšiu remisiu ochorenia, v opačnom prípade je veľká pravdepodobnosť hraničiaca s istotou, že v krátkom čase dôjde opätovne k dekompenzáciu stavu s nutnosťou hospitalizácie. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 20.11.2019 vyplýva, že maloletý Q. chce žiť s mamou, pričom verbálne vyjadrenie maloletého je však v rozpore s jeho správaním, nakoľko svoju matku nenavštívil počas roku 2019 ani jediný raz napriek tomu, že matka býva len niekoľko metrov od bydliska maloletého, starí rodičia maloletému nebránia v kontaktoch s matkou, práve naopak, povzbudzujú ho k tomu, aby sa s matkou osobne kontaktoval, čo on odmieta bez uvedenia dôvodu. Matka ho v domácnosti starých rodičov naposledy navštívila v decembri 2018, na podnet starých rodičov maloletý navštívil matku naposledy na Štedrý deň v roku 2018. Matka sa s maloletým nekontaktuje osobne, písomne ani telefonicky, neinformuje sa ani u starých rodičov na maloletého. Dňa 23.09.2019 B. F. telefonicky kontaktoval lekár z E. nemocnice Trenčín, oddelenie psychiatrie, ktorý uviedol, že na ich oddelení sa nachádza P. B., bola akútne hospitalizovaná na ich oddelení po tom, čo stratila vedomie a odpadla na chodníku. Starého otca niekoľko dní pred týmto oznámením pod vplyvom alkoholu telefonicky kontaktoval H. S., ktorý sa ho pýtal, kde je P. B., lebo už dva týždne nebola doma. Opakovane sa pokúšal vykonať šetrenie pomerov v domácnosti matky, ani raz mu nikto v domácnosti neotvoril, matka maloletého reagovala až na písomné predvolanie na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 23.12.2019 vyplýva, že dňa 18.12.2019 bolo vykonané sociálne šetrenie v domácnosti matky mal., ktorá ku konaniu uviedla, že Q. bol u nich 3 dni, spal u nich jednu alebo dve noci, hrali sa spolu, synovi sa nechcelo nikam chodiť, bolo mu vzácné, že je u nich, Vianoce ešte neplánovali.

Ďalej uviedla, že k psychiatrovi chodí, nepamätá si, kedy tam bola naposledy, nepamätá sa, kedy má ďalšiu kontrolu u psychiatra, lieky užíva pravidelne, dali jej ich ešte v nemocnici na dva-tri mesiace. Dňa 20.12.2019 kolízny opatrovník kontaktoval psychiatra MUDr. Kostára, ktorý uviedol, že P. B. chodí na kontrolné vyšetrenia oneskorene, má chodiť na kontrolu raz za mesiac, lebo lieky má predpísané vždy na 30 dní, na termín 10.12.2019 sa nedostavila, telefonicky dňa 19.12.2019 žiadala o nový termín koncom januára, preto jej bol stanovený termín kontroly na 29.01.2019. P. B. tvrdí, že lieky jej dali v nemocnici na niekoľko mesiacov, ale bežná prax je, že pacient pri prepustení z nemocnice dostane lieky na 3 dni, nakoľko má povinnosť do troch dní navštíviť svojho lekára. Dňa 23.12.2019 bol vykonaný neformálny pohovor s mal. Q. B., ktorý uviedol, že strávil v decembri 2019 v domácnosti svojej matky tri dni, aj u nej spal, bol vtedy chorý, mal trávacie problémy, s mamou trávil čas tak, že sa spolu hrali, boli spolu v obchode. Bol u mamy aj počas víkendu 21. - 22.12.2019, starí rodičia proti tomu nemali žiadne výhrady, súhlasili s tým, stará matka často aj sama nabáda vnuka Q., aby navštívil svoju matku počas roku, ale on opakovane odmietal s vysvetlením, že teraz sa mu nechce.

20. Za takto zisteného skutkového stavu odvolací súd teda dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov vo vzťahu k mal. Q., nakoľko dôvod, pre ktorý bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, teda skutočnosť, že tak matka, ako aj otec v uvedenom čase nemohli zabezpečiť starostlivosť o maloletého, naďalej trvá. V konaní bolo podľa odvolacieho súdu preukázané, že matka mal. nemôže sama kontinuálne zabezpečovať starostlivosť o maloletého, pretože trpí duševnou poruchou - poranoidnou schizofréniou, s trvalými charakterovými zmenami s obrazom poruchy osobnosti a popiera svoje ochorenia, nespolupracuje pri liečbe s lekármi a svojou rodinou, nakoľko ako vyplýva z vykonaného dokazovania po rozhodnutí súdom prvej inštancie bola matka opätovne hospitalizovaná od 22.9.2019 do 15.10.2019 s diagnózou Katatónna schizofrénia, pričom prognóza liečby je nepriaznivá vzhľadom ku opakovaným hospitalizáciám, dynamike ochorenia a náhľadu pacientky na svoj stav. Rovnako zo správy MUDr. Kostára vyplýva, že matka mal. sa síce podrobila ambulantnej liečbe po hospitalizácii na psychiatrickej klinike v Trenčíne, kde bola hospitalizovaná od 22.09. do 15.10.2019 z dôvodu dekompenzácie jej psychického stavu, navštívila ambulanciu 16.10.2019 a 15.11.2019, a boli jej predpisované psychofarmaká, na ktoré bola nastavená počas hospitalizácie, avšak na ďalšiu plánovanú kontrolu dňa 10.12.2019, sa nedostavila. Rovnako podľa ošetrujúceho lekára matky je prognóza liečby u matky mal. neistá, v prípade že pac. bude riadne chodiť na kontroly a užívať predpísané psychofarmaká je šanca aj na dlhodobejšiu remisiu ochorenia, v opačnom prípade je veľká pravdepodobnosť hraničiaca s istotou, že v krátkom čase dôjde opätovne k dekompenzácie stavu s nutnosťou hospitalizácie. Zároveň v konaní pred odvolacím súdom bolo preukázané, že matka mal. je opätovne hospitalizovaná na psychiatrickej klinike. Teda bolo preukázané, že nedodržiava liečebný režim a v krátkej dobe bola opakovane hospitalizovaná, pričom zo záverov znaleckého posudku a jeho dodatku vyplýva, že ochorenie matky je celoživotné, vyžaduje disciplinovanú spoluprácu pri liečbe a jedine v prípade ak matka bude dodržiavať liečbu a užívať lieky, spolupracovať s lekármi a rodinou je predpoklad, že jej stav môže byť stabilizovaný a môže sa za pomoci rodiny starať o maloletého, nakoľko pri nespolupráci s liečbou a neužívaní liekov je pravdepodobnosť dekompenzácie vysoká, čo môže výrazne narušiť jej schopnosť vnímať realitu, môže narušiť jej celkovú sociabilitu a takisto aj jej prípadné výchovné vplyvy na dieťa, pričom pri zhoršení stavu nie je matka schopná správne vyhodnotiť situáciu a riadne zabezpečiť starostlivosť o syna, resp. umožniť blízkym osobám prevzatie starostlivosti na čas jej zhoršenia ochorenia. Rovnako zo správy kolízneho opatrovníka bolo preukázané, že opakovane sa pokúšal vykonať šetrenie pomerov v domácnosti P. B., ani raz im nikto v domácnosti neotvoril, matka maloletého reagovala až na písomné predvolanie na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom. V danom prípade podľa odvolacieho súdu teda nie je ani dostatočnou zárukou, aby maloletý mohol byť zverený do starostlivosti matky ani nariadenie výchovného opatrenia - dohľadu - podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine a zároveň za účelom zabezpečenia účelu dohľadu i nariadenie povinnosti matke spolupracovať s príslušným orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, najmä v mesačných lehotách predkladať lekárske správy o dodržiavaní liečebného režimu, resp. potvrdenia od ošetrujúceho psychiatra ohľadne jej zdravotného stavu (§ 37 ods. 4 písm. a) Zákona o rodine), nakoľko ako vyplývalo z vykonaného dokazovania, matka s kolízny opatrovníkom riadne nespolupracuje (ani po opakovaných pokusoch sa nepodarilo vykonať šetrenie v domácnosti matky mal.), rovnako sa matka prestala pravidelne podrobovať ambulantnej liečbe, pričom v čase jej poslednej hospitalizácie v nemocnici jej manžel ani nevedel kde sa nachádza, teda že sa jej zhoršil zdravotný stav a rovnako nikto z rodinných príslušníkov nespolupracoval s ošetrujúcim lekárom matky ohľadom jej zdravotného stavu a nikto ho ani nekontaktoval, že k zhoršeniu zdravotného stavu u matky opätovne došlo. Popieranie ochorenia, nespolupráca pri liečbe s lekármi a svojou rodinou teda

znižujú jej predpoklady postarať sa o dieťa, v prípade opätovného prepuknutia duševnej poruchy, tak ako tomu bolo po rozhodnutí súdom prvej inštancie. Jedine v prípade dlhodobej a neprerušovanej liečby a niekoľko rokov kompenzovaného zdravotného stavu u matky a jej spolupráca pri liečbe s lekármi, svojou rodinou a kolíznym opatrovníkom, by nariadenie dohľadu mohlo byť dostatočnou zárukou, aby maloletý mohol byť zverený do starostlivosti matky. Čo sa týka názoru maloletého Mateja, ktorý sa viackrát vyjadril, že chce žiť s matkou, odvolací súd uvádza, že niet sporu o tom, že maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Akékoľvek rozhodnutie, ktoré nezohľadnilo názory dieťaťa alebo im nevenovalo primeranú pozornosť zodpovedajúcu veku a úrovni dieťaťa, upiera dieťaťu možnosť ovplyvniť určenie ich najlepšieho záujmu (viď uznesenie najvyššieho súdu z 22.júna 2016, sp.zn. 5 Cdo 492/2015 <<http://merit.slv.cz/5Cdo492/2015>>). Treba ale zdôrazniť, že nie je možné, aby súdy stanovisko maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzali a aby založili svoje rozhodnutia iba na jeho prianí a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov (rozsudok ESLP vo veci C. proti Fínsku zo dňa 9.mája 2006 č. 18249/02, body 57- 59).

21. Čo sa týka trov štátu tie predstavujú znalečné, ktoré sa vyplatilo, resp. vyplatí z rozpočtových prostriedkov okresného súdu. Uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8P/23/2016-52 zo dňa 15.07.2016 bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia, a za znalca bol pribratý Mgr. Karol Zabák. Uznesením č.k. 8P/23/2016-52 zo dňa 24.01.2018 nariadené doplnenie uznesenia č.k. 8P/23/2016-52, zo dňa 15.07.2016. Znalec dňa 14.11.2018 doručil doplnenie znaleckého posudku v 6 vyhotoveniach. Znalec sa dňa 06.02.2019 zúčastnil na výsluchu na pojednávaní. Súd preskúmal vyúčtovanie znaleckého úkonu a zistil, že bolo vykonané v súlade so zákonom č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a s ustanoveniami § 3 ods. 1 v spojení s § 3 ods. 6 Vyhľadky. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd priznal znalcovi Mgr. Karolovi Zabákovi, odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 524,78 Eur Eur. Znalcovi bude odmena za znalecké dokazovanie uhradená z rozpočtových prostriedkov okresného súdu.

22. Čo sa týka náhrady trov konania štátu, tu odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné rozhodnúť tak, že štátu sa náhrada trov konania nepriznáva.

23. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. S účinnosťou od 1. júla 2016 bol zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok zrušený a nahradený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý je s ohľadom na prechodné ustanovenia tohto zákona priamo aplikovateľný aj na konania začaté pred 01.07.2016. Preto je potrebné v čase rozhodovania o nároku štátu na náhradu trov konania aplikovať na rozhodovanie o nároku trov konania, ktoré vznikli štátu zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok.

25. Keďže však Civilný sporový poriadok neobsahuje výslovnú úpravu práva štátu na náhradu jeho výdavkov, ktoré platil /t.j. či štát má právo na náhradu trov alebo nie, proti komu a za akých podmienok/ je potrebné o náhrade trov konania štátu rozhodovať za použitia článku 4 Základných princípov Civilného sporového poriadku, ktorý stanovuje, že ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci a ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít.

26. Odvolací súd je toho názoru, že CSP neobsahuje také ustanovenie, ktoré by upravovalo inú právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu náhrade trov konania štátu a ktoré by tak mohlo byť analogicky aplikované pri rozhodovaní o náhrade trov konania štátu. Takým ustanovením nie je § 255, ktorý upravuje náhradu trov konania strany sporu, pretože ten nárok na náhradu trov konania viaže na úspech strany v spore. Ani pri analogickom použití tohto zákonného ustanovenia nemožno totiž z hľadiska náhrady trov konania štátu uvažovať o úspechu, či neúspechu štátu v spore. Rovnako tak nemožno ani analogicky aplikovať ustanovenie § 259, ktoré stanovuje, že ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok /teda aj nárok na náhradu trov konania/. Toto zákonné ustanovenie upravuje pokrytie výdavkov spojených

s edičnou a informačnou povinnosťou, a to v rovnakom procesnom režime, ako sú upravené výdavky svedka. Štátu /ani ako súdu prejednávajúcemu daný spor/ nevzniká pri dokazovaní žiadna povinnosť, ktorá by bola spojená s výdavkami.

27. Z uvedeného dôvodu, keď nie je možná ani analogická aplikácia niektorého existujúceho ustanovenia CSP na otázku náhrady trov konania štátu, je preto potrebné, aby konajúci súd prejednal a rozhodol otázku náhrady trov konania štátu podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva CSP. Takýmto požiadavkám najlepšie vyhovuje norma, ktorá by stanovovala, že štát má podľa výsledkov konania proti účastníkovi konania právo na náhradu trov konania, ktoré platil a ak sú u niektorého účastníka konania predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, v ktorom by mu súd oslobodenie priznal. Jedná sa v podstate o normu, ktorá je totožná s ustanovením § 148 ods. 1 zrušeného O. s. p., ktorá upravovala náhradu trov konania štátu. Takáto norma zodpovedá princípom všeobecnej spravodlivosti a princípom, na ktorých spočíva CSP a výsledkom jej aplikácie bude rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a doterajšiu ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

28. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnom konaní sa matka mal. domáhala zmeny úpravy zverenia. Uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8P/23/2016-52 zo dňa 15.07.2016 bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia, a za znalca bol pririatý Mgr. Karol Zabák. Uznesením č.k. 8P/23/2016-52 zo dňa 24.01.2018 bolo nariadené doplnenie uznesenia č.k. 8P/23/2016-52, zo dňa 15.07.2016. Znalec dňa 14.11.2018 doručil doplnenie znaleckého posudku v 6 vyhotoveniach. Znalec sa dňa 06.02.2019 zúčastnil na výsluchu na pojednávaní. Uznesením súdu č.k. 8P/23/2016-104 zo dňa 21.12.2017 bola znalcovi priznaná odmena vo výške 458,12 Eur, pričom táto bola vyplatená vo výške 250,- Eur zo zálohy zloženej otcom a vo výške 208,12 Eur rozpočtových prostriedkov súdu. Suma 524,- Eur, ako znalecká odmena za doplnenie znaleckého posudku a účasť na pojednávaní, priznaná dopĺňacím rozsudkom bude vyplatená z rozpočtových prostriedkov okresného súdu. Okresný súd napadnutým rozsudkom v spojení s dopĺňacím rozsudkom návrhu matky mal. vyhovel. Odvolací súd na základe podaného odvolania rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a návrh matky mal. zamietol.

29. Ako už bolo konštatované vyššie, keď nie je možná ani analogická aplikácia niektorého existujúceho ustanovenia CSP na otázku náhrady trov konania štátu, je preto potrebné, aby konajúci súd prejednal a rozhodol otázku náhrady trov konania štátu podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva CSP. Takýmto požiadavkám najlepšie podľa odvolacieho súdu vyhovuje norma, ktorá by stanovovala, že štát má podľa výsledkov konania proti účastníkovi konania právo na náhradu trov konania, ktoré platil a ak sú u niektorého z účastníkov konania predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, v ktorom by mu súd oslobodenie priznal. Jedná sa v podstate o normu, ktorá je totožná s ustanovením § 148 ods. 1 zrušeného O.s.p., ktorá upravovala náhradu trov konania štátu. Ustanovenie § 148 O.s.p. platilo tak pre konanie, v ktorom vo vzťahu medzi účastníkmi prichádza do úvahy náhrada trov konania a v ktorom účastníci mali prevažne postavenie žalobcov a žalovaných, ako aj pre konanie v ostatných občianskoprávných veciach, v ktorých vzhľadom na povahu prejednávaných vecí nemožno hodnotiť úspech či neúspech účastníka vo veci, teda aj v tých konaniach, ktoré sú vecne oslobodené od súdnych poplatkov. V prejednávanej veci vzhľadom na výsledok konania mal otec mal. dieťaťa v konaní úspech, keďže návrhu matky nebolo vyhovené, preto by teda mala byť na náhradu trov konania štátu zaviazaná matka mal. dieťaťa, avšak len za predpokladu, ak nie sú u nej splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom nie je v danom prípade podstatné, že konanie bolo vecne oslobodené od súdnych poplatkov. V danom prípade sú však u matky mal., ktorej príjem spočíva len v invalidnom dôchodku vo výške cca 300,- Eur mesačne splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov, teda v takom prípade je súd povinný zaťažiť trovami dôkazu namiesto matky štát.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

31. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 a 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).